

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【萬大泰雅語】 高中學生組 編號 4 號

rahka'

maki' ci ka ruw na morow rik ka sun rahka' hiya. pakatangi ci tanmorow pakahulhur ci hi' lu sumecuw ci pakahiri' ci pinmugan, gamil na nabkis rali' uri'.

ana' musa inu', sipakegal ci tugal mintatana' yaba' na uruw ka sun rahka' ta hani.ana nak masarigal minbah tehu' ci ka inbahan na kakelan ga, as ki pasalun pacaruw ka rahka', ingan ma'uri'yanak yunakani ka tanmorow.kani ka paluhing ci kinnanuxan na ita Itaral. cika rali' ma ga, kelan ka mapapa'ul ci raxal ka ci'uli' ma ga, “ nel sani ka rahka' na ka nabkis mu, hanak matox ga ” ma cumik ka caxa' la ga, ungat ka ke' ka cacaxa' la ma, ini ahraw ka caxa' la. kani ka as ba'iy lunuli' ci kinnanuxan ta curung ka rahka' ta hani. macaruw cubay ki ka pincaruw naka' nabkis naha la ga, ini samati' musa umaharaw umul ka kinelan na ci'uli' la ma.magagarux lu masasu' ka ita Itaral hiya', ini mahmut umul ci angaya na ci'uli', ana' raxal na ci'uli, bisani' kora' kaca maka nabkis rali.

pinungan mu kunaral tutux humorak ci rahka' ka nabkis ka yaya mu. “ cumingas ” sun ta ita.yaba' carung na sa'ang ka sun”cuminas” hani kay. cel ki kutux ka mukrakis ma, maktugal ingkaralang musa malikur, ini

parule', lu laxan naha, pabinahun naha morow ni yaba' ni la ma, sunbili' suniri' ka yatas ni, maku rakah kisli naka yaba' ni ka mukrakis hani ma. ga, ananak sunno' suniri' naka yatas ni, ini cacpang kancik.ana nak matolax ka sasaing hani ga, tatu' moh sumuy ka yutas ni rali'. ini nak sintariy naka yaba' ni. nanu' cubiy mpakhu'il ka yaba' ni la ga, sipalawa ni kora' ka ulule' ni, matatama' syaw na rahka' kumaral ma”iya carung pagagali' ka ule' mamu rali la kay, talagay ka siniri' ni itan, iya carung rungi' ka sinbili' m, masu' kumara la ga, hurakun ni ka utux pinkegal rahka' na uruw ma, “ arat nak pakaramas kay ” ma, sunbili' ci ke' ka yaba' naka' mukrakis ma.,buse' hari' la, yenak hunco' moh sare' ci mukrakis tanmorow hani ka mago' nak yutas na mukrakis hani lur ma, matox ci kinramasan ka sun ina' naka nabkis wal cumingas hini' patahlun mi pusa' ki ka ule' ni kanel ma, ga, ini ka'ixul ka ke' na nabkis hia, ini'kabuse' pingagalan na ka sasa'ing hani ga, wal mahu'il ka kanel hani', lunlung nak ka laha ga, kani ka sinbili' na ke' ni' nabkis ta ong ma, ita' nak ka ini agal ci ke' ma.

三角立灶

灶在泰雅族傳統住屋處於中心的位置，具有煮食、驅寒、防蛀的功能。灶，也代表祖先生根的地方。

灶是由三個石塊組成，用在烹煮食物，去任何地方再蓋房子，會先立灶，意謂著灶延續我們的生活，讓後代子孫不會忘記。若是與人有土地爭議就會說：「你沒有根的所在地嗎？」，另一方則會說：

「我祖先的灶就在那邊，你可以去看！」。由此可知，灶可以證明我們最早居住跟生活的地方。所以灶在泰雅族語裡有深奧的意義。

也曾聽母親說過，外公為了拔灶立約的真實事件。據說，有一位少女，嫁去夫家三年沒懷孕，被夫家退還回娘家，但娘家父親雖受盡污辱卻不動聲色也不反擊，只是默默的承受。直到父親快要離世前，喚了家中的孩子到三角灶前，拔出三角灶其中一角，並要孩子們記住絕對不可跟那家人有盟約的遺願。父親留下因屈辱所立的約要孩子們謹記。但不幸卻發生在第三代人身上，因為下一代人沒有謹記老父親的遺願，讓憾事發生在一對新人身上，天人永隔。